7/2503

T.C.
BAŞBAKANLIK
DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI
İthalat Genel Müdürlüğü

SAYI : B.02.1.DTM.0.03.07.01
KONU : Soru Önergeleri Hk.

21.05.04* 28083

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 7/5/2004 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-5543 sayılı yazıları.

İlgide kayıtlı yazıları konusu Adana Milletvekili Sayın Prof. Dr. N. Gaye ERBATUR'un pirinç ithalatına ve Diyarbakır Milletvekili Sayın Mesut DEĞER'in araç ithalatına ilişkin yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu soru önergelerine cevaben hazırlanan notlar yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bilgilerine saygılarımla arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER:
EK 1: Adana Milletvekili Sayın N. Gaye ERBATUR'un, Pirinç İthalatına İlişkin 7/2503 Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi Hakkında Not (2 adet- 2 sayfa)
EK 2: Diyarbakır Milletvekili Sayın Mesut DEĞER'in, 1999-2004 yıllarında İthal Edilen Araç Sayısına İlişkin 7/2504 Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi Hakkında Not (2 adet- 2 sayfa)

7/2503

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Prof. Dr. N. Gaye ERBATUR**
Adana Milletvekili
Önerge No : 7/2503

SORU:

Türkiye geçmişte pirinçte kendi kendine yeten bir ülke iken, 1980'den sonra, yanlı ithal politikaları nedeni ile haksız rekabete dayanamayan çeltikçi ekimden vazgeçmek zorunda kalmıştı. 20 yıldır ilk kez üreticilerin tutarlı bulduğu bir uygulama ile pirinç ithali 1 Temmuz'a dek durdurulmuş bulunuyor. Ancak, piyasada mevcut pirinç miktarı ve Ağustos sonu –Eylül başında alınacak yeni hasat göz önünde tutularak, Temmuz ayından hasada dek pirinç ithalatı kotalara bağlanarak gümrükler iyi kontrol edilmez ve yeni mahsul çıkmadan ithalat yeniden durdurulmazsa halen uygulanan politika boşa gidebilecektir. Konu ile ilgili olarak pirinç ithalatı için strateji belirlenmiş midir? Eğer belirlenmedi ise 1 Temmuz'a dek harekete geçilebilmesi için bir strateji belirlenmesi düşünülecek midir?

CEVAP:

Malumları olduğu üzere, tarım ürünleri ithalatında uygulanan gümrük vergileri ülkemizin ekonomik şartları, uluslararası anlaşmalardan doğan yükümlülüklerimiz, iç ve dış piyasa fiyatları, üretim-tüketim dengesi, yerli üretim ve ithal maliyetleri, hammadde-mamul koruma dengesi, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri ile destekleme politikaları dikkate alınarak sıfır ile Dünya Ticaret Örgütü tarife taahhütlerimiz arasında tespit edilmektedir.

Bu bağlamda İthalat Rejimi Kararı çerçevesinde, 1006.20 gümrük tarife pozisyonlu kavuzu çıkarılmış (kahverengi) pirinçte %36, 1006.30,40 gümrük tarife pozisyonlarında yer alan değirmenden geçirilmiş pirinç ile kırık pirinçte ise %45 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır. Nihai tüketim malı olan ve doğrudan tüketiciye sunulan 1006.30,40 gümrük tarife pozisyonlarında yer alan değirmenden geçirilmiş pirinç ile kırık pirinç ithalatında uygulanan söz konusu %45 oranındaki gümrük vergisi, yerli üretimin korunması ve devamının sağlanması amacıyla Dünya Ticaret Örgütü pazara giriş tarife taahhüdümüzün imkan verdiği en üst seviyede tespit edilmiş olup, uluslararası taahhütlerimiz uyarınca bu oranın daha fazla yükseltilmesine imkan bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, Dış Ticarette Standardizasyon (2004/5) Tebliği uyarınca çeltik ve pirinç, ithalattan önce ve serbest dolaşıma giriş aşamasında insan ve bitki sağlığı ve güvenliği yönünden Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın kontrolüne tabi olup, söz konusu kontrol anılan Bakanlıkça düzenlenen "Kontrol Belgesi" ile sağlanmaktadır.

Ülkemizin yıllık pirinç tüketim ihtiyacı 450.000-500.000 ton civarında iken, üretimimiz 220.000 ton seviyesindedir. Yerli üretimin iç piyasa ihtiyacını karşılamamasından dolayı her yıl düzenli olarak çeltik ve pirinç ithalatı yapılmaktadır.

Ancak, pirinç ithalatında uygulanan %45 oranındaki gümrük vergisinin daha fazla yükseltilmesine imkan bulunmadığı hususu da dikkate alınarak, çeltiğin hasat dönemi başta olmak üzere piyasalara arz edilen ürün miktarına bağlı olarak yerli üretimi korumak amacıyla dönemsel olarak ithal ürün girişine karşı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca bazı tedbirler alınmaktadır.

2003 yılı Eylül ayı itibariyle ülkede bulunan 160.000 tonluk pirinç stoku, 2003/2004 kampanya dönemi çeltik üretiminden elde edilen 223.000 ton civarındaki yerli pirinç ile ülkemiz üretimi devir stoku ve ikili anlaşmalar çerçevesinde tarife kontenjanı kapsamında ithal edilen pirinç dikkate alındığında toplam 420.000 tonluk bir pirinç arzının oluştuğu ve bu arzın 2004 yılı Haziran ayı sonuna kadar ülke ihtiyacını karşılayacak seviyede olduğu görülmektedir. Bu çerçevede, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca 1 Temmuz 2004 tarihine kadar çeltik ve pirinç ithalatında "Kontrol Belgesi"düzenlenmemesi yönünde bir karar uygulamaya konulmuştur.

Bununla birlikte, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün (TMO) elinde bulunan çeltik ve pirinç stoklarının eritilebilmesini teminen, 20/4/2004 tarihli ve 25439 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 19/4/2004 tarihli ve 2004/7135 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 31 Ağustos 2004 tarihine kadar kullanılmak üzere, 72.000 ton pirinç veya buna eşdeğer 96.000 ton kahverengi pirinç veya 120.000 ton çeltik için mevcut gümrük vergilerinden 2'şer puan indirimli tarife kontenjanı açılmıştır. Söz konusu Karara istinaden 27/4/2004 tarihli ve 25439 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Bazı Çeltik ve Pirinç Türlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ" ile de, tarife kontenjanından sadece TMO'dan çeltik veya pirinç alımı yapan firmaların aldıkları miktar oranında faydalandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Bu uygulama ile hem piyasalar regüle edilerek temel gıda maddesi niteliğindeki pirinç fiyatlarında oluşabilecek spekülatif fiyat artışlarının önüne geçilmesi hem de yerli çeltik üretimin büyük bir kısmını satın alarak üreticiye destek veren TMO'nun elinde oluşan stokların eritilmesi imkanı sağlanmıştır.

Yukarıda değinilen uygulamalar ışığında, yerli üretimin ve buna bağlı olarak üreticilerimizin mağdur edilmemesi ve haksız rekabetle karşı karşıya bırakılmaması için önümüzdeki dönemlerde de gerekli tedbirler alınacaktır.